

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2740/2021
28.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Јелене Ивановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Буцкић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарства правде – Основног суда у Пожаревцу, чији је законски заступник Државно правобранилаштво – Одељење у Пожаревцу, ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 236/20 од 18.11.2020. године, у седници већа одржаној 28.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 236/20 од 18.11.2020. године и пресуда Основног суда у Смедереву П1 153/16 од 09.02.2017. године, тако што се усваја тужбени захтев тужиоца и поништавају као незаконита решење вршиоца дужности председника Основног суда у Пожаревцу V Су бр. ../2010 од 15.07.2010. године, којим је утврђено да је тужилац нераспоређен у Основном суду у Пожаревцу и решење вршиоца дужности председника Основног суда у Пожаревцу V Су бр. 33 ../10 од 16.09.2010. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду и обавезује тужена да тужиоца врати на рад, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 228.750,00 динара, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П1 153/16 од 09.02.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи решење вршиоца дужности председника Основног суда у Пожаревцу V Су ../2010 од 15.07.2010. године, којим је утврђено да је тужилац нераспоређен у Основном суду у Пожаревцу, као и да се поништи решење вршиоца дужности председника Основног суда у Пожаревцу V Су 33 ../10 од 16.09.2010. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду и да тужилац буде враћен на рад и распоређен на одговарајуће послове, у року од осам дана од дана пријема пресуде. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 66.750,00 динара, у року од осам дана од дана правноснажности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 236/20 од 18.11.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о ревизији тужиоца на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11,49/13, 73/13-УС, 55/14, 87/18 и 18/20) - у даљем тексту ЗПП, који се примењује на основу члана 506. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању у првостепеном поступку, тужилац је по уговору о раду обављао послове ... у Општинском суду у Жагубици. Након извршеног привременог распоређивања државних службеника - намештеника комисија Високог савета судства је утврдила да је тужилац остао привремено нераспоређен у Општинском суду у Жагубици. Одлуком Високог савета судства од 23.12.2009. године одређено је да Основни суд у Пожаревцу преузима привремено нераспоређене државне службенике и намештенике из Општинског суда у Великом Градишту, Општинског суда у Жагубици, Општинског суда у Жабарима, Општинског суда у Кучеву, Општинског суда у Петровцу и Општинског суда у Пожаревцу. Решењем V Су ../2010 од 20.01.2010. године тужилац је привремено нераспоређен и преузет је у Основни суд у Пожаревцу до доношења Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у том суду. Дана 31.05.2010. године донет је Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Основном суду у Пожаревцу број I Су 91/2010, на који је Министарство правде дало сагласност дана 18.06.2010. године и који је ступио на снагу. Како је број државних службеника и намештеника смањен, тужилац је остао нераспоређен решењем ВФ председника Основног суда у Пожаревцу V Су ../2010 од 15.07.2010. године. Решењем ВФ председника Основног суда у Пожаревцу V Су 33 ../2010 од 16.09.2010. године тужиоцу је отказан уговор о раду у Основном суду у Пожаревцу због тога што је нераспоређен два месеца а не постоји могућност да буде премештен у други државни орган, уз констатацију да му је исплаћена отпремнина у износу од 73.395,00 динара. Према изјашњењу председника Основног суда у Пожаревцу од 11.10.2016. године, пре донетог привременог Правилника о систематизацији радних места било је укупно једанаест извршилаца ..., а овим Правилником број места ... је смањен за три извршиоца. Тужилац је имао статус привремено нераспоређеног намештеника и остао је нераспоређен с обзиром да је предност приликом распоређивања дата привремено нераспоређеним државним службеницима.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужиоца, налазећи да је дискреционо право старешине органа да одлучује о томе ко ће бити нераспоређен, а самим тим и коме ће бити отказан уговор о раду, на основу члана 3. ст. 1. и 2. Закона о државним службеницима. Осим тога, из изјашњења председника Основног суда у Пожаревцу од 11.10.2016. године произлази

да је након донетог привременог Правилника о систематизацији радних места у свим судовима број места ... смањен за три и да је приликом распоређивања предност дата привремено нераспоређеним државним службеницима у односу на намештенике.

Врховни касациони суд је оценио да се основано наводима ревизије оспоравају закључци нижестених судова на основу којих је одбијен тужбени захтев тужиоца.

Одредбом члана 134. став 2. Закона о државним службеницима („Сл.гласник РС“, број 79/05 ... 104/09) било је прописано да ако новим Правилником нека радна места буду укинута или број државних службеника буде смањен, на прекобројне државне службенике примењују се одредбе овог закона које важе за случај измене Правилника (члан 133. овог закона). Према одредби члана 133. став 2. истог закона, ако одговарајуће радно место не постоји, прекобројни државни службеник може, уз своју сагласност, бити премештен на ниже радно место које одговара његовог стручној спреми, а ако ни такво радно место не постоји, постаје нераспоређен, с тим да према члану 131. став 1. тачка 3) истог закона, државном службенику престаје радни однос по сили закона ако је нераспоређен, а не буде премештен на друго радно место – наредног дана од протека два месеца од када је постао нераспоређен.

Одредбом члана 172. став став 1. истог закона било је прописано да се одредбе овог закона о премештају и распоређивању државних службеника сходно примењују на намештенике; решење о премештају односно распоређивању намештеника замењује по сили закона одговарајуће одредбе уговора о раду (став 2.); намештенику се отказује уговор о раду увек кад услед промене унутрашњег уређења државног органа или уређења система државних органа више не постоји ниједно радно место на које може бити премештен односно распоређен (став 4.).

Имајући у виду напред наведено, Врховни касациони суд налази да је за оцену о могућности распоређивања меродаван систематизовани број и структура радних места намештеника по донетом Правилнику и расположиви број и структура запослених намештеника, било да су преузети из ранијих судова или из матичног суда, а не само из бившег Општинског суда у Жабарима. Тужена није доставила податке о укупном броју запослених државних службеника и укупном броју и структури запослених намештеника, привремено распоређених и нераспоређених у време када је на снагу ступио Правилник о систематизацији радних места у Основном суду у Пожаревцу, односно у време одлучивања о распоређивању, као и одлучивања о престанку радног односа тужиоцу. Стога, тужена у конкретном случају није доказала битне чињенице на којима темељи своју тврдњу да није постојало радно место на које је тужилац могао бити распоређен.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је нашао да основано тужилац оспорава законитост решења донетих након ступања на снагу Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Основном суду у Пожаревцу, па је преиначио пресуде нижестепених судова, тако што је усвојио захтев да се донета решења пониште као незаконита. Како је последица поништаја решења о отказу уговора о раду реинтеграција запосленог, на основу члана 191. став 1. Закона о раду је одлучено да се тужена обавезе да тужиоца врати на рад.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке, на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Тужилац је успео у поступку по ревизији па му, на основу одредбе члана 165. став 2. у вези члана 163. став 2, члана 153. став 1. и члана 154. ЗПП, припадају трошкови целог поступка. Износ накнаде трошкова тужиоцу Врховни касациони суд је одмерио према његовом опредељеном захтеву и то: на име ангажовања пуномоћника адвоката за састав једног образложеног поднеска 16.500,00 динара, за састав три жалбе по 33.000,00 динара, за састав једне жалбе 12.000,00 динара, за четири одржана рочишта по 18.000,00 динара и за приступ на три неодржана рочишта по 9.750,00 динара према важећој Адвокатској тарифи („Службени гласник РС“, бр. 37/21 од 14.04.2021. године), док тужиоцу није досуђена накнада трошкова на име судске таксе, јер захтев за накнаду тих трошкова није опредељен у складу са чланом 163. став 2. ЗПП.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић